

Sobre el paisatge i els seus gustadors

Havent llegit les consideracions de Francesc Serra en el seu comentari «El Paisatge de Granollers», publicat en LA GRALLA de diumenge passat, em complaia, després d'aquesta lectura a examinar les diverses posicions subjectives i reaccions anímiques que experimenten els homes d'esperit diferent, davant d'un paisatge mateix.

Aquesta diversitat, reactiva i sensitiva, em feia pensar amb les afirmacions d'un modern filòsof alemany en una seva Introducció a la Filosofia, en la qual parlant d'aquesta ciència, deia que són tants els factors que intervenen en la concepció filosòfica, que moltes vegades aquesta és influenciada per les coses més apartades d'ella mateixa, i en contradicció uns resultats amb altres, fan pensar al no iniciat que la filosofia no és res més que un gran joc d'habilitat. I afirmava aquest autor—Müller—que això ho feia creure únicament el procedir de molts filòsofs, els quals, encastellats en les seves doctrines particulars, agafen solament una punta de la veritable filosofia i sort hi ha que, entre tots, però cadascú del seu costat, arriben a obtenir la totalitat filosòfica.

D'aquesta mateixa manera, m'imaginava jo, en aquells moments, molta part dels gustadors del paisatge que s'encaren a la Natura influenciats per un gavadal de preocupacions que àdhuc a voltes semblen totalment alienes a la gustació mateixa. Les rivalitats de país, el gust no iniciat, les pròpies predileccions, els prejudicis literaris fins i tot, sovint vénen a ésser obstacles per la pura contemplació. Em semblava a mi, en aquestes cavilacions, que per fruit de les belleses del paisatge, calia preparar-se de la mateixa manera que per fer filosofia; calia fugir de les preferències d'escola filosòfica i en aquest cas, de les preferències particulars sobre el paisatge, per intentar trobar sempre, davant d'un d'ells qualsevol, la seva bellesa pròpia que indubtablement tota cosa té en més o menys abundància.

Però vet aquí que acabem d'anomenar la bellesa!... Amb tot, de quina manera caldrà posar-nos d'acord per cercar aquesta qualitat tan discutida en la seva pretesa relativitat, per culpa de la canviabla aptitud que tenim els contempladors per copsar alguns dels seus valors emotius, molt sovint no considerats en èpoques i escoles determinades dintre les arts plàstiques i literàries!...

Però deixant aquestes disquisicions sobre el camp de la bellesa que podrien ésser inabarcables, les quals de totes maneres donen ja una idea de les múltiples posicions espirituals que es poden adoptar en la contemplació de la Naturalesa, cal considerar encara, l'hàbit i la professió en molts ca-

sos, també com una dificultat en la fruïció absoluta del paisatge. Pensant això, recordava com en una successió d'imatges, la manera displicent amb què el veuen, a muntanya, els pagesos que conviuen amb les magnífiques cències de la Natura; l'especial manera de veure'l —sempre bell, però ple de prejudicis—que tenen els pintors, els quals no hi troben sinó ocres i grocs, verds i vermells, blaus i grisos, adaptats només a pintures imaginades, talment els amics Francesc Serra i Miquel Montagud, un dia que l'estaven contemplant i discutint des de dalt del nostre campanar, mentre jo els escoltava al seu costat, meravellat que allà on hi havia arbres ells sols hi veïessin taques, de les muntanyes només en distingissin els blaus i aiximateix veïessin solament colors a les teulades i a les parets de les cases.

Creia jo, en el meu sol·liloqui, que el més ben situat per veure bé el paisatge real, autènticament pur, és l'excursionista de bona fe, que únicament va pel món per admirar-lo. O bé encara, com a màxim, aquells altres excursionistes en les estones que saben abstreure's de totes les preocupacions geogràfiques, botàniques o geològiques, que es posen de cara a la Naturalesa amb el cor a la mà com si diguéssim, amb absoluta ingenuïtat d'esperit, per exprémer dintre seu tota la bellesa que el paisatge pugui tenir. No hi barregen pas entremig, ni enc que sigui en forma per ells mateixos imperceptibles, altres fruïcions que les pròpies de la Natura mateix. Aleshores, aquests sí que veuen els arbres, no solament amb els colors grocs de la tardor, sinó àdhuc albiren les soques i la brancada, amb tot el seu relleu i el seu volum; el blat recent nascut, en l'estesa del verd dels camps, no té per ells un color solament, sinó que és una multitud atapeïda de brins i grifols sota la carícia del sol; aquest sol alt i brillant, el qual fa sentir els seus raigs ardents que cremen la pell i il·luminen l'ànima; el mateix sol que a les hores del crepuscle dóna unes noves tonalitats al cel i vesteix la terra i totes les coses amb noves galanies.

Pel gustador ingenu del paisatge, cada dia i cada hora tenen el seu punt dolç. A la primavera, a l'estiu, a la tardor, a l'hivern, hi troba unes modalitats pròpies i característiques que li donen un sentit íntim tot nou; de bon matí, a mig dia, a la posta de sol, en la penombra, a tota hora, té una veu interna el paisatge que es comunica únicament als seus enamorats. És una amada que només s'entrega totalment als que poden o saben copsar les seves gràcies sense preocupacions.

NYICRIS

TALLARINES tendres

Avui i cada dia les poden adquirir a

Pastes Alimentoses BUSQUETS

DLXX

Hi ha coses que, de tan oblidades que són, quan reapareixen en els ritmes de la vida sembla com si la ment moderna hagués fet una nova conquesta. Així, quan es dóna el cas insòlit d'un matrimoni reial per amor, hom creu que les coses s'han capgirat i fins arriba a concebir l'esperança d'un nou món millor en un pròxim esdevenidor. De la mateixa manera, hom creu que aquesta recerca constant de la perfecció femenina, en el seu aspecte físic, que aquesta estil·lització de les formes femenines que es persegueix amb els constants concursos de bellesa, és una dèria malarada que s'ha apoderat de la humanitat: un veritable cas de sibiritisme plàstic.

Res d'això. Tant en el que pertany als reials matrimonis per amor, com en el que escau a la recerca de les perfeccions de forma i estil·lització femenines, no són d'avui sino que són prou rànçies perquè hom els pugui atribuir la qualificació d'antiguitats Vegi's, sinó, la mostra que ens facilita Lord Bacon en tractar del vell rei d'Anglaterra Enric VII, quan li vingué la dèria d'esposar la jove reina de Nàpols:

«Instruccions donades als ambaixadors:»

- 1.ª Observaran l'aire i l'estatura de la jove reina i sobre tot la forma del seu cos.
- 2.ª Si té la cara petita o no; grassa o magre; llarga o rodona.
- 3.ª Constataran la finor de la seva pell i el color dels seus cabells. Posaran gran atenció en els seus ulls, d'ella; es fixaran en les pestanyes, les dents i els llavis i en l'amplària del front.
- 4.ª Procuraran veure-li les mans nues i observaran la seva forma.
- 5.ª Inquiriran la robustesa del buste i si no té pèls a l'enviró dels llavis.
- 6.ª Procuraran parlar directament amb la reina i el més aprop que l'honestat permeti, per tal d'assegurar-se de si el seu alè és dolç o no; si no exhala olor d'aigua de rosa o de mesc quan obre la boca.
- 7.ª Veuran l'açària del seu cos, de dalt a la dels talons i, si els és possible, observaran la forma del peu. (Referent a aquest darrer punt de veure-li el peu, ja en una Fulla dominical bastant endarrerida, explicarem el difícil que era veure —a Espanya fins i tot era sacríleg— el peu d'una reina i, en general, d'una dama.

Segueixen altres instruccions; però acabem aquí perquè el lector, amb la mostra s'haurà donat compte que l'amor entre els rics no era cosa extraordinària, com tampoc ho era el culte a l'estil·lística de la forma femenina.

Ara les coses potser són menys exagerades que abans; però ens volem creure que vivim en un segle extraordinari. Vanitosos que som!

L'ALTRE